

# Özel Okullar in Yetenek Yönetimi Ölçeği

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Özel Okullar in Yetenek Yönetimi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28804>

## Özet

Özel Okullar İçin Yetenek Yönetimi Ölçeği, Güneş ve Kara (2017) tarafından **özel okullarda** görev yapan eğitim profesyonellerinin veya yöneticilerin **yetenek yönetimi** uygulamalarının değerlendirilmesini amaçlayan geliştirilmiş 25 maddelik bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, özel eğitim kurumlarında yetenekli öğretmenlerin belirlenmesi, cezbedilmesi, geliştirilmesi ve elde tutulmasına yönelik stratejilerin etkinliğini ölçmeyi hedefler. Ölçek, 5'li Likert Tipi derecelendirme ile yapılmaktadır ve eğitim yönetimi alanında psikometrik bir araç olarak kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

## Anahtar Kelimeler

Yetenek yönetimi, özel okullar, eğitim yönetimi, öğretmen yeteneği, ölçek geliştirme, insan kaynakları yönetimi, eğitimde insan kaynakları.

## Yazarlar

Demet ZAFER GÜNEŞ, Sultan Bilge KESKİNKILIÇ KARA

## Amaç

Özel Okullar İçin Yetenek Yönetimi Ölçeği'nin temel amacı, **özel okullar** bağlamında **yetenek yönetimi** uygulamalarının mevcut durumunu ve etkinliğini belirlemektir. Bu ölçek, okul yöneticilerinin yetenekli öğretmenleri kuruma çekme, onları bünyelerinde tutma, yeteneklerini geliştirme ve potansiyellerini en üst düzeye çıkarma konusundaki yaklaşımlarını değerlendirmeye odaklanmaktadır.

Geliştirilen bu araç, özel eğitim kurumlarının rekabetçi ortamda başarılı olabilmeleri için kritik önem taşıyan insan kaynakları yönetimi süreçlerinden olan yetenek yönetimi stratejilerini anlamalarına ve geliştirmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Böylece, eğitim kalitesini artıracak ve öğretmenlerin motivasyonunu destekleyecek uygulamaların tespit edilmesine olanak sağlamaktadır.

## Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel psikolojik yapı, "Özel Okullarda Yetenek Yönetimi"dir. Bu yapı, eğitim sektörüne özgü olarak, bir kurumun yetenekli öğretmenleri nasıl çektiği, geliştirdiği, motive ettiği ve elde tuttuğu süreçleri kapsar. Yetenek yönetimi kavramı genellikle işe alım, eğitim ve geliştirme, performans yönetimi, kariyer planlama ve yedekleme planlaması gibi alt boyutları içerir.

Maddelerden anlaşılacağı üzere, ölçek özellikle yetenekli öğretmenlerin kuruma kazandırılması (madde 2), elde tutulması (madde 1) ve özgün yeteneklerinin belirlenmesi (madde 3) gibi boyutlara odaklanmaktadır. Bu da yetenek yönetiminin stratejik ve operasyonel yönlerinin birleşimi olduğunu göstermektedir. Ölçek, bu boyutlar üzerinden özel okullardaki mevcut yetenek yönetimi pratiklerinin bir profilini çermeyen hedefler.

## Geçerlik

Güneş ve Kara (2017) tarafından geliştirilen bu ölçeğin geçerlik çermemaları hakkında detaylı bilgi, sağlanan kaynakta açkça belirtilmemiştir. Ancak bir ölçek geliştirme sürecinde, ölçme aracının gerçekten ölçmek istediğini yapıyı ölçüp ölçmediğini gösteren geçerlik, bilimsel güvenilirliği için vazgeçilmezdir. Genellikle kapsam geçerliği, yapı geçerliği (faktör analizi ile), ölçüt geçerliği gibi farklı geçerlik türleri incelenir.

Ölçek geliştirme çermemalarında, genellikle uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliği sağlanır ve istatistiksel yöntemlerle yapı geçerliği test edilir. Ölçeğin gelecekteki kullanımları için bu bilgilerin detaylı olarak sunulması, aracın bilimsel dayanakları güçlendirecektir.

## Güvenirlik

Özel Okullar İçin Yetenek Yönetimi Ölçeği'nin güvenirlik analizleri hakkında da sağlanan kaynakta spesifik bir bilgi bulunmamaktadır. Bir ölçme aracının güvenilirliği, tekrarlı ölçümlerde tutarlı sonuçlar verip vermediğini gösterir. Bu, ölçeğin hata payının ne kadar düşük olduğunu ortaya koyar ve elde edilen puanların ne derece güvenilir olduğunu belirler.

Genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı), test-tekrar test güvenilirliği veya eşdeğer formlar güvenilirliği gibi yöntemlerle güvenilirlik hesaplamaları yapılır. Ölçeğin tutarlı sonuçlar verdiğini doğrulamak için bu tür istatistiksel analizlerin raporlanması, özellikle akademik ve pratik uygulamalar için büyük önem taşımaktadır.

## Faktör Analizi

Özel Okullar İçin Yetenek Yönetimi Ölçeği'nin faktör analizi sonuçlarına ilişkin detaylar, sağlanan kaynakta açkça belirtilmemiştir. Ancak 25 maddeden oluşan bir ölçek için, temel yapı ve alt boyutların belirlenmesinde faktör analizinin kritik bir rol oynadığı varsayılabilir. Faktör analizi, çok sayıda değişken arasındaki ilişkileri inceleyerek temel boyutları veya faktörleri ortaya koyan bir istatistiksel tekniktir.

Genellikle açılmayacak faktör analizi (AFA) ile madde havuzunun yapı kefedilir ve doğrulayacak faktör analizi (DFA) ile bu yapı ve farklı örneklerde doğrulanıp doğrulanmadığı test edilir. Bu analizler, ölçeğin teorik yapıyla ne kadar uyumlu olduğunu ve hangi yetenek yönetimi boyutlarını

ölçütünü netleştirmek için hayati öneme sahiptir.

## Araç

**Test Türü:** Geliştirme amaçlarında olan bir ölçek olup, **yetenek yönetimi** uygulamalarını değerlendirilmeye yönelik özgün bir araçtır.

**Biçim:** Ölçek, toplam **25 maddeden** oluşmaktadır ve yanıtlar **5'li Likert Tipi** bir derecelendirme sistemi kullanılarak toplanır. Bu, katılımcıların her bir maddeye "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a kadar değişen bir yelpazede yanıt vermesini sağlar.

**Mevcut Diller:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Özel okullarda görev yapan okul yöneticileri ve/veya diğer eğitim profesyonelleri.

**Yaş Grubu:** Yetkinler (Eğitim sektöründe çalışan profesyoneller).

**Popülasyon Detayları:** Türkiye'deki özel eğitim kurumlarında istihdam edilen yönetici pozisyonundaki bireyler veya öğretmenler. Ölçek maddeleri, okul yöneticilerinin yetenek yönetimi uygulamalarına ilişkin algıları veya pratiklerini ölçtüğü için hedef kitle öncelikli olarak yöneticilerdir.

**Test Metodolojisi:** Katılımcıların öz bildirimlerine dayalı bir anket formudur. Maddelere verilen yanıtlar üzerinden **yetenek yönetimi** uygulamaları hakkında nicel veriler elde edilir. Uygulama, kağıt-kalem veya dijital ortamda gerçekleştirilebilir.

## Anahtar Kelimeler

Eğitim araştırmaları, insan kaynakları yönetimi, öğretmen gelişimi, okul yöneticiliği, yetenek yönetimi, özel okullar.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tanımlayıcıları:** Mevcut değil.

**Kurumsal E-posta Adresleri:** [demet.gunes@izu.edu.tr](mailto:demet.gunes@izu.edu.tr) (Demet ZAFER GÜNEŞ için)

**Yazma Adresi:** Mevcut değil.

## İzinler & Ücret ve Test Yolu?

Ölçeğin kullanıma ilişkin **izinler** ve olası **ücretler** hakkında spesifik bir bilgi sağlanmamıştır. Genellikle yeni geliştirilen **ölçekler** için kullanım izni doğrudan yazarlardan talep edilmelidir. Ticari kullanım için ek düzenlemeler veya ücretler söz konusu olabilir. Akademik ve araştırmaya amaçlı kullanımlar için yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçek, referans kaynağın yayımlandığı yıl olan **2017** yılında geliştirilmiştir.

## Referanslar

Güneş, D. Z., & Kara, S. B. K. (2017). Özel okullarda yetenek yönetimi uygulamaları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 142-154. Makaleye buradan ulaşılabilir: [dergipark.gov.tr](http://dergipark.gov.tr)

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ozel-okullar-icin-yetenek-yonetimi-olcegi-toad.pdf](http://ozel-okullar-icin-yetenek-yonetimi-olcegi-toad.pdf)

## Özel Okullar için Yetenek Yönetimi Ölçeği Maddeleri

**IMPORTANT:** The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Okul yöneticileri yetenekli öğretmenlerin okuldan ayrılmamaları için özen gösterirler.

Okul yöneticileri çevre okullardaki yetenekli öğretmenlerin okulumuzda çalışmaları için onları davet ederler.

Okul yöneticileri öğretmenlerin kendilerine özgü yeteneklerini belirlemeye çalışırlar.

Ölçme aracı toplam 25 maddeden oluşmaktadır.